

Niet alleen voor aanbestedingen

Onderschat de positieve effecten van de CO2-Prestatieladder niet

Wat is er voor een loonbedrijf te winnen met de CO2-Prestatieladder? Vaak ligt de aanleiding in eisen bij aanbestedingen. Het komt soms over als een 'moetje', maar bedrijven moeten niet onderschatten wat de positieve effecten voor cumelabedrijven kunnen zijn, vindt bedrijfskundig adviseur Ad Karelse. "Ook bedrijven die zich niet richten op aanbestedingen kunnen voordeel hebben van de systematiek."

Het aanleggen van een platenbaan is ook een manier om CO2 te besparen.

Meer dan honderd lidbedrijven van CUMELA Nederland hebben inmiddels het certificaat CO2-Prestatieladder behaald. In veel gevallen hebben ze hiervoor gekozen om geen kansen te verspelen bij aanbestedingen. Niet gecertificeerd zijn kan immers betekenen dat een bedrijf niet mag inschrijven. Bij sommige aanbestedingen kan een fictieve korting worden verdiend met behulp van het certificaat CO2-Prestatieladder. Deze ontwikkeling heeft een aantal bedrijven in het verleden veel opgeleverd, weet bedrijfskundig adviseur

Ad Karelse van CUMELA Nederland. "Daarbij moeten we wel opmerken dat nu het aantal gecertificeerde bedrijven toeneemt het onderscheidend voordeel begint af te nemen", zegt hij. Verder merkt hij dat niet iedereen even enthousiast meer is over de mate waarin opdrachtgevers het certificaat opnemen in de inschrijvingsvereisten. "De werkelijke toegevoegde waarde moet dan ook niet worden gezocht in dit onderdeel, maar vooral in het bedrijf zelf. Daar is door een CO2-Prestatieladder ook veel voordeel te behalen."

Opzet managementsysteem

Bij de CO2-Prestatieladder gaat het volgens Karelse niet om het 'papiertje', maar om het werk dat eraan voorafgaat om stapjes te zetten naar het verlagen van het brandstofverbruik en de manier waarop dit in de bedrijfsvoering wordt geïntegreerd. Wie stappen op de CO2-Prestatieladder wil zetten, moet een managementsysteem opzetten waarin structureel aandacht wordt besteed aan de volgende aspecten:

- Het verkrijgen van inzicht in het energieverbruik en de daarvan afgeleid de CO2-emissie (footprint).
- Het formuleren van reductiedoelstellingen en het plannen en uitvoeren van maatregelen om dat te halen.
- Transparantie en communicatie met belanghebbenden.
- Actieve deelname aan initiatieven.

Het halen van een certificaat is mooi, maar dat zorgt niet voor CO2-reductie, benadrukt Karelse. "Het gaat om het consequent aandacht besteden aan de genoemde vier managementaspecten. Het certificaat is alleen een bewijs voor derden en opdrachtgevers dat aantoont dat het bedrijf werkt aan een verlaging van de CO2-uitstoot", zegt hij. Bedrijven die het certificaat niet nodig hebben voor opdrachtgevers kunnen zich volgens hem de kosten en moeite van de verplichte audits besparen. "Dan bespaar je op kosten en werk, maar in-casseer je door wel te werken aan de CO2-Prestatieladder wel de voordelen van een goed werkend managementsysteem, met vaak ook een duidelijke besparing op de kosten."

Wat heeft het gebracht?

Bedrijven die een managementsysteem hebben opgezet dat op CO2-reductie is gericht, hebben gemerkt dat de energiekosten terugliepen, weet Karelse. "Door het energieverbruik in kaart te brengen, ontstaat meer inzicht in het verbruik van gas, elektriciteit en als belangrijkste de brandstoffen diesel en benzine. Door na te denken over mogelijke reductiemogelijkheden en maatregelen te nemen, hebben veel bedrijven een flinke daling van het gebruik gerealiseerd. Er zijn bedrijven die tot tien procent minder dieselverbruik scoorden met bepaalde machines", aldus Karelse. Voorbeelden van maatregelen waarmee bedrijven een besparing realiseerden, zijn een regelmatige controle van de bandenspanning, de introductie van start-stopsystemen, het volgen van de cursus Het Nieuwe Draaien, het gebruik van rijplaten et cetera.

Karelse merkt dat bij bedrijven door samen met medewerkers na te denken over reductiemogelijkheden meer draagvlak ontstaat voor het nemen van maatregelen en er ook spontaan ideeën naar boven komen. "De chauffeur of machinist heeft nu eenmaal de belangrijkste invloed op het brandstofverbruik. Hoe beter hij inspeelt op de omstandigheden en de mogelijkheden benut, des te meer er kan worden bespaard. Van belang is wel dat hij het nut ervan inziet en wordt gesteund vanuit de bedrijfsleiding."

Om in te spelen op het verplichte onderdeel 'Actieve deelname aan initiatieven' heeft CUMELA in het verleden het sectorinitiatief 'Sturen op CO2' opgezet. Dit is een soort studieclub in vier regio's in het land die drie keer per jaar bijeenkomt. Inmiddels nemen hier al meer dan honderd bedrijven uit de sector aan deel. Op de bijeenkomsten wordt informa-

Martijn Korver

LOON- EN VERHUURBEDRIJF OUT BV

"Bij ons is bedrijfsbreed de discussie over het brandstofgebruik op gang gekomen", zegt Martijn Korver van Out BV. Het bedrijf is ondertussen gecertificeerd voor CO2-Prestatieladder niveau 3. "Wij waren op zoek naar een bruikbaar meetinstrument voor het brandstofverbruik in de praktijk. Toen bleek echter dat er via de huidige handvatten slecht op te sturen is. Zo is het verbruik bijvoorbeeld afhankelijk van de werkzaamheden en de hoeveelheid stationair draaien. Wij hebben nu de focus gelegd op het verlagen van de hoeveelheid stationair draaien. Daardoor is het brandstofverbruik per uur omhoog gegaan, maar wordt de brandstof wel effectiever gebruikt. De machinisten stonden hier eerst sceptisch tegenover, maar werkten er wel aan mee. Er kan bedrijfsbreed echter nog meer worden gedaan. Denk bijvoorbeeld aan een halve dag werk dat door een achttonner kan worden gedaan, maar nu door een twintigtonner wordt gedaan, omdat die er toch al staat. Het levert een aantal nieuwe praktische vragen op. Hoe boek je die besparing in. Opvallend is dat er op een enkele opdrachtgever na bij het bedrijf niet naar het certificaat gevraagd."

tie gegeven over de CO2-Prestatieladder en er wordt met elkaar nagedacht over mogelijkheden om tot besparingen te komen. Ook knelpunten waarmee bedrijven worstelen, komen aan de orde. Kortom, het is halen en brengen van informatie, waar eigenlijk iedereen wijzer van wordt. Met de kennis die daarbij werd opgedaan, hebben deelnemers binnen hun bedrijven al diverse verbetermaatregelen uitgevoerd. Kortom, door regelmatig aandacht aan de vier aspecten van het managementsysteem te besteden, hebben bedrijven vooral een kostenreductie bereikt en ideeën opgedaan voor hun bedrijfsvoering.

Andere voordelen

Het bijzondere dat Karelse opvalt als hij de resultaten bij de deelnemende bedrijven analyseert, is dat niet alleen op de brandstofkosten wordt bespaard. "Ook de kosten voor bijvoorbeeld filters, remmen en banden kunnen afnemen. Als een kraan met gebruik van het start-stopsysteem tien procent minder uren draait, zijn er ook minder filters per jaar nodig en heeft de machine bij inruil tien procent minder draaiuren. Dat zijn mooie extra financiële voordelen."

Hij concludeert dat je door samen met de medewerkers te focussen op brandstofbesparing, door efficiënter te werken en door gerichte aandacht voor het optimale gebruik van machines veel meer bereikt dan alleen brandstofbesparing. "Ook het aantal gewerkte uren kan verminderen, doordat medewerkers meer oog hebben voor efficiëntie en meer nadenken over slimme werkwijzen en zelfstandiger worden."

Louis Claessens

VOLKERINK HEINO, AGRI GROENONDERHOUD EN GRONDWERK BV

"Al voor ik de cursus 'Sturen op brandstofbesparing' ging doen, waren we op het bedrijf bezig met meten hoeveel brandstof door welke machine wordt gebruikt", zegt Louis Claessens. Veel cursisten moesten hier nog mee beginnen, waardoor Claessens een voorsprong had op de mede-cursisten. "Het was voor ons wel een goede gelegenheid om onze niet zo voor de hand liggende conclusie neer te leggen, namelijk dat de machinist niet veel invloed heeft op het brandstofverbruik. Op de verharde weg, met een volle vracht, heeft de machinist invloed op het brandstofverbruik, maar bij ons werk, dat veelal offroad gebeurt, gaat dat niet op. Een ton vracht meer of minder bleek een veel grotere invloed te hebben. Ook geldt dat 10 pk meer een liter extra brandstof kost. Een andere ondernemer bleek ook tot dezelfde conclusie te zijn gekomen", aldus Claessens. Hoewel hij geen certificaat CO2-Prestatieladder heeft, probeert hij het bedrijf zo duurzaam mogelijk in te kleden. "Ondertussen weten we dat fatsoenlijk plannen ook een grote bijdrage levert aan een CO2-reductie, net zoals het juiste materieel inzetten en Traxx-diesel gebruiken helpen om een reductie te behalen. We halen pas een certificaat als de klant daarom vraagt."

Jan-Nico Reimink

LOONBEDRIJF REIMINK GROENVOORZIENING EN GRONDVERZET

Reimink is bezig om het certificaat CO2-Prestatieladder te behalen nu hij merkt dat opdrachtgevers er weer vaker om vragen. "In de praktijk kiezen aanbesteders hier meestal nog steeds voor de laagste prijs. Het certificaat behalen kost tijd en geld en het moet ook wat opleveren. Ondertussen zijn we al sinds 2012 bezig om te besparen op het brandstofverbruik. Dat begon met de installatie van een tank-registratiesysteem in 2012. Toen zijn we het verbruik gaan monitoren, waarna we grote stappen konden zetten. Belangrijk hierin zijn ook de chauffeurs. Wij merken dat je constant alles moet blijven herhalen, anders vervallen ze weer in het oude systeem. Zo vermindert het verbruik door de machine te laten rollen voor een drempel in plaats van vol op de rem trappen en kan de machine zo worden afgesteld dat deze rustiger opkomt. Dit jaar willen we ook meer bezig gaan met het stationair draaien. Er wordt heel veel stationair gedraaid. Dat zien we dan ook terug in de cijfers. Als het brandstofverbruik teruggaat van twaalf liter per uur naar vijf liter per uur weet je dat dit gebeurt. We hadden nog veel meer kunnen besparen. Het is vooral belangrijk dat het personeel hier inzicht in krijgt."

Belangrijk is volgens hem ook dat medewerkers een veel betere ambassadeur worden van het bedrijf. "Goed geïnformeerde medewerkers, die uitstralen dat het bedrijf bewust omgaat met schaarse middelen, helpen mee aan een goed imago van het bedrijf." Niet alles draait immers om kosten en opbrengsten, stelt hij. "Ook de beeldvorming is van belang. Een toenemend aantal opdrachtgevers vindt het belangrijk dat de partijen die zij inschakelen bewust omgaan met energiebronnen. Wanneer je kunt laten zien wat je footprint is en op welke manieren je aandacht aan CO2-reductie besteedt, kan dit de 'gunfactor' positief beïnvloeden. Naast het tarief en de kostprijs kan ook het imago grote invloed hebben op de marktkansen voor een bedrijf."

Verwachte ontwikkelingen

De aandacht in de samenleving voor duurzaamheid en meer specifiek CO2-reductie is inmiddels sectorbreed actueel. Het gaat niet alleen meer om eisen bij aanbestedingen en punten die kunnen worden gescoord in plannen van aanpak. Ook in het agrarische werk komt het aan de orde. De zuivel-fabrikanten vragen de melkveehouders naar hun CO2-emissie. Niemand zal vreemd opkijken als de komende tijd ook andere agrarische industrieën gaan vragen naar de footprint in de keten, waartoe ook de loonbedrijven horen.

Deskundige ondersteuning

Een managementsysteem gericht op CO2-reductie kan voor veel cumelabedrijven nuttig zijn. De vraag is: hoe zet je zo'n managementsysteem op en hoe hou je het praktisch en passend bij het individuele bedrijf? Inmiddels zijn er vele deskundige adviseurs die de bedrijven op deskundige wijze op weg kunnen helpen. CUMELA Advies kent volgens Karelse de specifieke aspecten van de cumelasector en is goed in staat om op dit gebied advies op maat te leveren. "Samen met u kunnen we bereiken dat niet alleen hard werken, maar ook slim werken resultaat oplevert."

TEKST & FOTO'S: CUMELA Communicatie

